

~~FUNDACJA
"Archiwum i Muzeum Pomorskie
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
i Wojskowej Służby Polek"
87-100 Toruń, ul. W. Garbary 2
tel.: 65-22-186, e-mail: archAK@um.torun.pl
REGON 870502736~~

MEMORIAL
Generał Marii Wittek

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
i Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: tapak@wp.pl; www.zawacka.pl

A. Dajewski oprac. 12 2015

brak zdj.

POZNAŃ

adres: 60-711 Poznań

woj. wielkopolskie
tel.

LWP

ppp

TARCZYŃSKA Maria

zam. ŁACIŃSKA

1442/wsk

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

1442/53h

HADEZY 18814 Noble
zem. Łacieński

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa ✓ K. 2, s. 1-3

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora K. 6, s. 8

II. Materiały uzupełniające relację —

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie —

14 Releacja

Releacja własna Łacińskiej Skłoni z d. Jerezyńska
zshyos org. k. 2-s. 1-3

Urodziłem się dnia 22 lipca 1925 r. w Manmaltstakku woj. Lwowskie. Rodzice mam Olga i Edward mieszko powiatu ucth. Peltich. Ojciec mój był zarządcą lasów firmy polsko-ukraiński przemysł drzewny w Porohach woj. stańcisławowskie. Mam średnie wykształcenie. Do roku 1939 mieszkalem w Porohach. Uczyłem się w stańcisławowskiej szkole u internacie. Tam ukończyłem 6 kl. szkoły podstaw. i 2 klasy gimnazjum. W roku 1940 10 lutego wraz z matką i 15 pozostałymi w 100% z rodzicami wywieziono do Z.S.K.12 na Ural w pow. Miedwogorskim, gdzie polscy byli zatrudnieni w kopalni węgla. Wkrótce z matką i 15 pozostałymi i jankami zastaliliśmy w Zk Radzieckim nie wymagając dokumentary. 15. VI 1943 r. w wieku lat 17-tu zostałem zmobilizowany do W.P. I. D-zji im. T. Kosińskiego wraz z 1-tym korp. fizykiem wlotowym w skład Bat. Kosińskiego im. A. Plator przetrwał walki wojny z pod Leningo do Berlina, jako żołnierz liniowy, a następnie jako tserwiera w 3000. Korp. Łączności I. D.P. Droga ta była pełna trudności i niejednokrotnie znajdowałem się w sytuacjach z których wyciągnąć byłoby cudem. W czasie działań wojennych byłem dwukrotnie ranny na zapalenie płuc i tego bezpośrednich konsekwencji była gruźlica płuc wymagająca kilkuletniego leczenia. Podczas w czasie działań wojennych przebywałem w Armii pod W-WS dokonałem

Uszkodzenia stachu, pomowa jako tężalnik i odse
 z uwzględnieniem zwalczania cis z zacięgiu drzewami "Katiu"
 Zdemolizowana została 15. XI. 1945 r. i w czasie
 zwalczania jej wówczas bez środków do życia i bez
 jakiegokolwiek informacji o losach swojej rodziny
 porostającej nadal z Z.S.R.R. W tym okresie byłam
 w Niemczech. Wówczas dowiedziałam się, że mam być
 oficer oświaty w woj. Guda jest w Krakowie podlega
 funkcji Komendanta Mo. Zwróciłam się do niego
 o pomoc. Major Guda przyjeżdżał do pracy
 w Biurze do cementu powrotu rodziców z Z.S.R.R.,
 który nastąpił w r. 1946. Natychmiast po powrocie
 wyjechałam wraz z nim do Gorzowa Wlkp. Ojciec mojej
 pracował w Dyrekcji Lasów Państw. ja natomiast ucieszczałam
 do Głównego. Po przeniesieniu ojca do Poznań, gdzie
 pracował w Spółdzielni Leśnej prod. miedziowej "Las"
 została zatrudniona w Biurze Dyrekcji Lasów Państw.
 Po śmierci ojca od r. 1953 do 1957 pracowałam
 w Zar. Energetycznym Obygu Zach. w Biurze.
 Ze względu na to, iż miałam rodzinę i konieczności
 intensywnego leczenia uciążliwym przeważnie pracą
 zawodową, do ZBoi du. walczyłam od 07.10.1971 r.
 do chwili obecnej. Byłam członkiem prezydium
 Zoj. Związków, a obecnie jestem członkiem Zarządu
 Obecnego związku Kamb. R.P. B.W.P. -
 w chwili demob. z woj. uciatałm st. woj. St. Strzelec
 obecnie ucin. Rady Państw. z du. 23.09.1980 otrzymałam
 stopień Podporucznika. odznaczona została m. in.

odznaczenia wojennymi i państwowymi:

Bismarck Medal „Zastwionym na polu chwały

Medal za Odrę, Nysę, Bałtyk

Medal za udział w walce o Berlin

Medal za Warszawę

Medal Złoty i srebro 45 r.

12 krytem bitwy pod Lenino

2 krytem 12 krytem Zasługi

1 krytem Kawalerskim Orderem Odrodzenia Polski

1 krytem oficerskim Odrodzenia Polski

oraz 10 innych medali państwowych i społecznych

Obecnie mieszka w Poznaniu przy ul. Strusia 2 u. 7

kod 60-711 - nr. tel. 865-25-90

Posiadaczem renty inwalidzkiej wojennej 3 grupy, oraz 2-95 grupy
renty z ogólnego stanu zdrowia. Msi nie emerytura.

2 synów - jeden Kornel r. 1956 w Starach

Zurugi Andrzej r. 1960 pracuje w Poznaniu

Zacińska Maria
z d. Taweryńska

I/3 Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby składowca

- 1) Karta informacyjna Leccislięj Miani z d. Torzeżyńska
podpisana wstawniczką z datą 2 xi 1989
zshpjs org. k. z. s. 1-3
- 2) Anketa personalna Leccislięj Miani z d. Torzeżyńska
z szerszym opisem do punktu 15, podpis wstawniczką b. d.
zshpjs org. k. 4-8

ma rentę wojenną

(+)

1142/WSK

I/311

10/77

K A R T A I N F O R M A C Y J N A

1. Nazwisko i imię..... Łacińska Maria
2. Nazwisko rodowe..... Tarczyńska
3. Imiona rodziców..... Edward, Olga
4. Stan cywilny obecny..... mężatka
5. Czy powtórnie wychodziła za mąż - kiedy? podać nazwisko męża
..... nie
6. Data i miejsce urodzenia..... 22.VII.1925r.
..... Mannsdahl - woj. Łódź
7. Pochodzenie społeczne /chłopskie, robotnicze, inteligentkie/
8. Miejsce zamieszkania przed 1939 r..... Porohy wojew.
..... Stanisławów
9. Czym zajmowała się przed 1939 r /nauka, praca/
10. Obecne miejsce zamieszkania /dokładny adres, ewent. telefon/
..... Poznań 60-711 ul.
11. Wykształcenie..... średnie
12. Kiedy i w jakich okolicznościach znalazła się w ZSRR ?
/wywiezienie, aresztowanie, ewakuacja, miejsce pobytu -
charakter pracy/..... wywieziona wraz z rodzicami
..... do ZSRR miejsce: Rakitanka wojew.
..... Ckateńskie (Ural)
13. Moja droga do wojska /mobilizacja, zaciąg ochotniczy/
14. Data rozpoczęcia służby wojskowej w LWP i data zdemobilizowania
..... Zdemobilizowana dn. 15.VI.1943r. - zdemobiliz. dn. 15.XI.1945r.
15. Nazwy kolejnych jednostek, w których odbywała służbę wojskową
..... Samoch. Batalion Kabin Sielce. 15.VI.43.
..... 14.VI.43r. Komp. Fizylnik I.D.P.
..... 15.X.43. 1 P.P. 1 D.P.
..... 18.VII.44r. Samoch. Komp. Łcanna. I.D.P.
16. Jakie wykonywała zadania i jakie zajmowała stanowiska w wojsku
..... Zolnier. Linowy, przeł. straż. 1 P.P. 1 D.P.
..... Łcannia Skwadrony ułed. Komp. Łcanna 1 D.P.

- 17. Jakie przeszła przeszkolenie w wojsku /szkoły, kursy itp./
.....
- 18. W jakich bitwach brała udział /miejsowość, data, odniesione rany, kontuzje, kiedy, gdzie/
.....
Blah bojowy 2 pod Leninem do Berlina
z Amur p. WWS - uszkodzenie obu nóg w 1945 r.
.....
- 19. Stopień wojskowy w chwili demobilizacji i obecnie / data /
.....
1. 1. 1944 St. Strzelec, St. chorąża 13. 11. 1979, podporucznik 23. 09. 1980.
.....
- 20. Odznaczenia bojowe, państwowe i społeczne
.....
Krzyż Kawalerski OOP, Krzyż Zasługi, Krzyż Bitwy pod Leninem, Bismarck Medal ZPCh, inne medale bojowe
Medal 40-letniej P.L., 40-letniej LWP, Medal Zwycięstwa i Wolności 1945
.....
- 21. Praca po zdemobilizowaniu aż do chwili obecnej / zawód i stanowisko/
.....
Praca Zagrad. - Dyrekcja Lasów i Zasadniczo - Przemysłowa
a) zawodowa: Praca - prze. umysłowy, ob. rolni 1957 -
z polimijem, katar, nie przezwyciężony, obecnie inn. choroby
.....
b/ polityczna .....
.....
c/ społeczna .....
Zw. ZBOWiD - członek prezydium
.....
- 22. Przynależność do organizacji politycznych i społecznych
.....
Zw. ZBOWiD
.....
- 23. Obecne źródło utrzymania /emerytura, renta z ogólnego stanu zdrowia, renta inwalidy wojennego, renta wyjątkowa, renta rolna, renta specjalna, renta wdowia /uwzględnić grupy inwalidztwa/
.....
renta inwalidzkiego III grupy
.....
- 24. Obecny stan zdrowia .....
Uszkodzenie obu nóg w 1945 r.
ograniczenie wydolności w oddechowej i krążeniowej
neutylacji (po przebiegu gruźlicy, ptwie)
.....
- 25. Z jakiego rodzaju służby zdrowia korzysta /lecznictwo rejonowe, przychodnia MON, przychodnia MSW, przychodnia kombatancka/
.....
lecznictwo rejonowe i kombatancka (przychodnia)
.....
.....

26. Z jakimi trudnościami życiowymi borykała się po wyjściu z wojska ... *Luftwaffe, obr. obsługi ...*
... *... gwałty, etc. -* .....

27. Czy była prześladowana przed wojną ... *nie* .....

28. Czy była represjonowana po wojnie ... *nie* .....

29. Jakiej pomocy oczekuje od organizacji zbowidowskiej .....

Kardziej - oczekuje w ramach swoich ~~...~~ organizacji zbow.

30. Krótka charakterystyka najbliższej rodziny, jej losy wojenne, a także szczególniejsze sytuacje życiowe rodziców, rodzeństwa, męża, dzieci - ich zawody, wykształcenie, zajmowane stanowiska/

*Rodzice: matka, siostra, siostra, wyjechała w 40 r. 10 II...
na Ural, obecnie aboje nie żyje. Mąż: kuz. jako wódz oddziału
przebiegł Białą i czerwoną Stronę w Ural. Bóg i... (kuz. emigr.)
2. siostry z Ameryki, Budowa, prawnik, cef. Karu. Wpłynęła, począwszy
od Mark Curia. Ojciec do Pradolni. 3. siostra jest lekarzem. -
Mąż, wybitny fachista techniczny, 54h Strony, 1. i 2. gawatyte, urzędowy Sr. wykont
prace w handlu.*

Data *2. XI 1989* .....

Elżbieta Mańka
.....

/ podpis czytelny osoby
wypełniającej ankietę /

Uwaga: w razie potrzeby można uzupełniać dane na dodatkowych kartkach.

ANKIETA PERSONALNE

1. Nazwisko i imię ..... Łacińska Maria
2. Imiona rodziców ..... Edward, Olga
3. Nazwisko panieńskie ..... Tarczyńska
4. Data i miejsce urodzenia ..... 22 VII. 1925 Mannheim
..... woj. Łódź
5. Aktualne miejsce zamieszkania ..... 60-711 Poznań
..... ul. ....
..... kod pocztowy, województwo
6. Posiadany stopień wojskowy ..... Podporucznik
7. Stan rodzinny /mężatka, panna, wdowa itp/ ..... Wszelka
8. Wykształcenie - tytuł naukowy ..... średnie
9. Opisać przebieg służby wojskowej, datę powołania, datę zwolnienia, zajmowane funkcje w czasie działań wojennych, pełne nazwy jednostek wojskowych ..... 15.VI.43 specjalizacja i przydzielone do batal. saper. kol. Silesia, 1.IX.43 przeniesienie do Kamp. Kresy, 1.IX.43 przeniesienie do I.D.P., 15.X.43 po Bitwie pod Lenino zostawienie przeniesienie do I.P.P. I.D.P. gdzie pracowałem w sztabie pułku. 18.VII.44 zostawienie przeniesienie do Saperów. Kamp. Szwajc. I. D.P., gdzie pracowałem w Hubschmuller plutonie brygady w składzie 1. szwadronu i 1. batalionu. Zwolnienie dn. 15.XI.45r.
10. Opisać pracę zawodową od 1939 do chwili obecnej, własne gospodarstwo, zajmowane funkcje ..... Od 1940 do 43 roku pracy na Uvalu wraz z rodzicami - Od 43 r. do 15.XI.45 w sztabie w 46 r. pracowałem w Krosnowie w Gł. Kom. M.O. w dz. personalnym w latach od 47 do 50 r. uczyłem się w następującym przebiegu: w Szkoł. Łąki i w Zan. Energet. Obr. Zach. w Poznaniu w Ciocielnym sekretariacie do roku 1957.
11. Podać funkcje w pracy społecznej po zwolnieniu z wojska do chwili obecnej ..... od dnia 7.X.1941r. jestem w ZBoWiU, gdzie pracowałem społecznie, a obecnie jestem członkiem Prezydium Wojew. Zarządu ZBoWiU. Od r. 57 też pracowałem ^{zob. oświ.} w ZBoWiU na 2/4 stan żołnierski.

11/15

12. Wymienić ważniejsze posiadane odznaczenia państwowe i wojskowe

Krzyż Kawalerski Od. Państ.
Złoty Krzyż Zasługi
br. medal Zasługi w walce na Północy i innych medali wojennych

13. Podać wysokość posiadanej emerytury-renty inwalidzkiej, renty wyjątkowej

renta hyjatkowa wraz z odroczeniem 6000 zł.

14. Podać warunki mieszkaniowe, socjalno bytowe ilość izb

Wielkość 50 m² 2 izby - kuchnia, łazienka

15. Jeśli Koleżanka posiada ciekawe wydarzenia z okresu wojny w czasie walk, z całego okresu powojennego do chwili obecnej, krótko opisać. Można dołączyć oddzielną relację jako załącznik do ankiety.

Do powyższego punktu załączyć

16. Czy Koleżanka pragnie wziąć udział w III zlocie Platerówek, gdyby był zorganizowany z okazji 40 lecia PKWN w czerwcu lub wrześniu 1984 r.

tak

17. Napisać inne uwagi warte uwzględnienia w planowanym wydawnictwie albumowym o Platerówkach - można dołączyć oddzielną relację jako załącznik do ankiety

18. Ilość dzieci, ich imiona, nazwiska, jakie posiadają zawody, co robią zajmowane funkcje w zakładach pracy i instytucjach - można dołączyć oddzielną relację do ankiety.

alway
Jaciński Kornel major, int. walent. generał
IHAR Sudaice
Jaciński Anielnej - uława, obecny w wojnie
Krony Dwor Mrozowicki woj. wawolskie

U w a g a: do ankiety załączam zdjęcie jak do dowodu osobistego oraz inne-razem .... szt.

3 zdjęcia wyłożone
20 02 85
Jaciński

Jacińska Maria
podpis wypełniającego
ankietę

Zatęknik do p. 15-go.

Zeszytka
Maria

10/17
I/3/6

(8)

Z okresu wojny pozostały mi dwa wspomnienia,
które mimo upływu czasu nie zatarły się w mojej
pamięci. Grosz tydzień przeżył odurzaniem do dziś,
gdy porzucam myślenie o tych czasach.

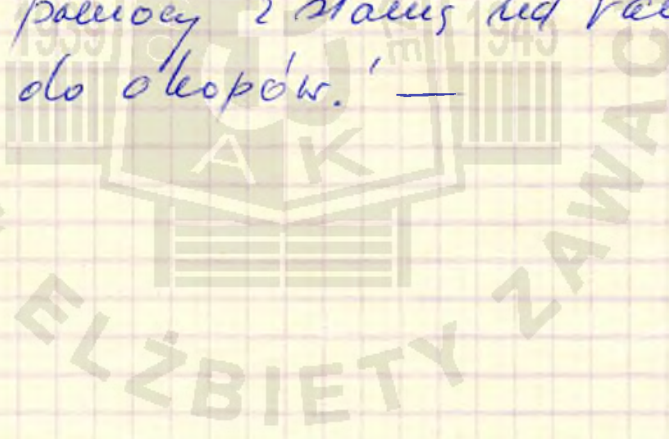
- 1) Było to we wrześniu 1944 r. w Arnhem k/h wuy
Byłam nowaczką w rezerwowej plutonie tancerki.
Zostałam wydana przez por. Surovera w celu prebarania
wzniecia rożkami do oszczędności okopów znajdujących
się w odległości ok. 300m od naszego miejsca rozlokowania.
Muniofami wpiom przejść obok kolumn, które już
przygotowały się do ataku, mimo rozpalonych
zraków dających mi przez zadymiony rosyjski
obstrugijszy obrotu nie zatkatać sobie uchu.
W rezultacie prawie głuchość na jedno ucho palecowa
dalej w kierunku obwodowych okopów. Nie udało się
w tym momencie zostałam zauważona przez
wzroczów - nie i wtedy zaczęło się. Przygnałam
do jakiegoś przypadkowego plotu, który rowałił się
pod wystrzałem pocisków, trafił mi dano nie widam
na głowę, a ja dalej stąkam połamtać
be śmiechu. W pewnym momencie pociskiem jak
kule z sylwem ocierają mi się o ramię.
(Do drugiego dnia nie rozmawiam z żaki
cudowny sposób ocalołam). Nagle opytamnikam
pod wpływem ludzkiego, że tak się wyrosł
rytm - padnij - padnij. Czyżbyś też nie...

umie ma ziemę i w tej chwili zabacujam
 plynęcy w swoim kierunku paprosiu "niek" krew.
 O parę kroków przedemną kowat rozchodzący pnie
 potole kasi. Rozkat datast, a ja ostatecznie
 nylsdonotam w tolu kermoyem i nypokę temporday
 a bat. salitarayku. Po tygodniu wróciłam
 do swojej jednostki.

2) Wopalenicnie z pod Lenino.
 Po przybyciu na wiejree umniatysimy aj
 matydemiat okupaci. Paeistam mały wopacn,
 les ber pnermy maptywata woda, growto umm
 prebywauwe w luy prawe po kolana udmastan
 jak strago. Ostatecznie we paeistam jui dui's
 jak rozisrodysimy ten problem, ale utóól
 i precu bliżna mlgri powstaly. W perynyku
 uauuencie ktos ~~z~~ nas paktformowat, ze
 wzglednie medcler jest stadota z suchy stauq
 i uoiwa crotgaje aj pnyuise jej troek do
 okupoiw. Kilka z nas zdecydowata my to wolcie
 strahny byt ten eroe medclerj adleinh, bo
 koiote nate unioneuwe my growto uobepiecutuau
 crotgaje aj oddowitoeen my luca col otwoet
 uderaceel i me cniörse co my ducje obekora
 straeitam orientaje i gdyby nie przypadkowe
 spathauwe tscumku rosyjskiego, bawolo tragicami
 skaucyraby my obaume toi nyprawa
 po stauq. Do chis paeistam ogracnie

I/3/8

zdmienione oczy tego zasluzono, ktory wydal am
cy wie plewniej uradzia - i do olis pascistaem
jego stawa: "dziecko - duobocynka na prowadz
lilii - to chyba tylna palacy mogli cis
podobnego nymyslic." Trode utysliwot, ale
olusli jego pascioy z staus sed rasciadin
w robitaem do olepów. —

J. 1442/1534

LSP

JARCZYŃSKA Maria
zam. Łaciszka

Wypisy ze źródeł
historycznych i korespondencji

1

V/1

1442/4SK

ZSRR-LWP

z d. Tarczyńska Matia
zam. Łacińska

Zródło informacji:

Praca zbiorowa pod red. E. Szudek
Platerówki. Wyd. Ossolineum 1988r.
Wrocław str. 254.

10/17

I.Król./98

V/3

1942/2015
Tarczyńska Maria

ZSRR
dwp

ŁACIŃSKA Maria z d. Tarczyńska — por. rez., ur. 1925 Maumallstahl woj. Lwów, zam. Poznań. Sl. wojsk.: bkob, uczestnik bitwy pod Lenino, sztab 1 pp 1 DP, klęczn. 1 DP. Zdemob. 1945. Praca zawod.: Dyrekcja Lasów i Zarząd Energetyczny Poznań — prac. umysłowy. Dział. społ.: ZW ZBoWiD — członek prezydium. 2 dzieci. Krzyż Kaw. OOP, brązowy medal „ZPCh” i in.

„Płoceniów”

E Rak . 08. 96

i
V/4

1442/WSK

LWP

Tarcyniska -

Łacyniska Maria

Hanna Nowak, Realne Memoriału
tel. prosita o relacje
a ta niekum zostate przystane pis do
Tarcyniska - sprawdzic

86 [98

TARCZYŃSKA Maria

Zakład Produkcyjny w Legnicy
TECZKA DO AKT
SWW 1824-331 ZN-96/1

